

HÁRMAS-KÖRÖS

© HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT ©

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
C S E R N U S M I H Á L Y
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endröd, Széchenyi u. 2 sz.

HIRDETÉSEKET
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

A kommun végnapjai.

Az 1918-as marxista forradalom természetes kinövése lett a vörös-kommun romboló, mindent elsöpörni akaró átkos irányzata. A magyar nép megismerte a földi paradicsomot ígérő, börtönökkel, bitófával, kegyetlen kivégzésekkel dolgozó szociáldemokrata-kommunista iker-irányzat szörnyű borzalmaival.

Az osztálygyűlölet méhében fogant nemzetközi eszmeáramlat hadat izent az Istennek, Krisztusnak, a keresztény egyházaknak, a házasság isteni intézményének, megsemmisíteni iparkodott a Teremtő nagyszerű alkotását: a családot, pellengére állította az anyai és hitvesi gyönyörű hivatást, ösztönös csorda-életre akarta rászoktatni a nemzet jövő reménységét, az ifjúságot, forradalmilázításaival pusztulásba kívánta sodorni a társadalom rendjét és békéjét, megtagadta a munka gyümölcsének jogos élvezetét, megsemmisítéssel fenyegette az egyéni függetlenség, szabadság csodás eszméit, tagadta az emberi szorgalom és takarékos élet termelte magántulajdonnak a természetjogban gyökerező voltát, sirt akart ázni a kultura és fejlődés évezredes vívmányainak és közkinccseinek.

A magyarság keserű izelítőt kapott Kun Béla és Szamuely Tibor hóhér-korszakának gyászos országlásából és önmaga szembefordulásának helyességét látja igazoltnak a szovjet ellen megindított európai-keresztes-hadjárat régen várt megtorló felvonulásában.

A sátán fiainak világcsalása napfényre került — két évtized veszélyes propagandájának álnok sokszínűsége és a világhatalmak rövidlátó külpolitikája ellenére is.

Eltörölhetetlen szégyene lesz a mai idők nagyhatalmainak, hogy a politikai hamiskártyást: a szovjet-vezető banditáit hosszú időn át dédelgették, a népszövegség tárgyaló asztala mellé ültették, kegyét keresték, s támogatásért elfogadták tőle a »judáscsókot«.

Remegve aggódtunk, hogy a két év előtti »angol-francia rászedés« után mit és mennyit

zsarol ki most új szövetségeseitől az északi hiéna — a német hátbatámadás ellenértékéül. Hazánk szabadságát és függetlenségét láthattuk veszélyeztetve — a német-magyar határon felsorakozott, s a modern hadi-technika minden alkalmas eszközeivel bőven ellátott többmillió szovjethadsereg betörésétől.

Minden józan eszű és helyesen gondolkodó ember látta és tudta, hogy Sztalinék az európai nagyhatalmak kimerülésére és elgyengülésére várnak, hogy lecsapjanak és a forradalom pusztító úszkét dobják be Európa államaiba, s ugyanakkor elképzelhetetlenül nagy és erős seregeikkel végiggázoljanak világrészünkön. A liberális-demokrata-szabaddkőműves angol-világhatalom bajbajutott, szűkülő vezetői még ezt is vállalták volna, csak hogy nagy ellenfelüket: a német birodalmat összeroppani lássák.

A lengyel sikságon.

A világpolitikai események nem várt fordulatot hoztak az elmúlt hetekben. Döbbenetes, szinte hihetetlen bejelentést adott a rádió: június 22-én összejött a német és orosz hadsereg.

Hogy történhetett ez, hisz 1938-ban Oroszország meg nem támadási szerződést kötött Németországgal és a német barátság jóvoltából megkapta Lengyelország felét, majd a balti államokat, sőt Románia legtermékenyebb vidékeit is.

A most látható valóság — igazat ad Németországnak. Sokmillió hadsereget és soha nem hallott mennyiségű hadigépeket, repülőket, felszerelést pár hét vagy hónap alatt képtelenség egy-egy határsávon felsorakoztatni és elhelyezni.

A német hadsereg megindulása nem találta váratlanul a szovjethaderőt. Sőt világosan látszik, hogy a szovjet vezetők hosszú idő óta minden hadi erejükkel a német-magyar határon vonultak fel és lesték a pillanatot, hogy vérbe-pusztulásba borítsák a magyar alföld és a német-lengyel föld békés tájait.

A tüneményes német villámlecsapás — olyan hatalmas hadsereget talált a határmentén, amely számban, anyagi erőben és felkészültségben messze felülhaladta az angol-belga-francia nyugati front létszámát és anyagi erejét.

Ezért fogadtuk nagy megnyugvással Hitler vezér történelmi jelentőségű cselekvését, hogy most, amikor a német hadsereg teljes erejében és harcikészségének csodás magaslatán áll, jókor felismerve a világcsaló vörösök álnokságát, leszámol és kiirtja az emberiség testéből e rákfekét, amely előbb-utóbb megmetyelteszte és rombolásba döntötte volna a világ valamennyi államát és nemzetét.

Aki Istent imád, hazát szeret, önmagát becsüli és családját védi — aki tehát a társadalomnak értéke és nem élödsi söpredéke, az csak elismerő hálával gondolhat a német hadsereg és a hozzájuk csatlakozó európai seregek tisztító, védő és a világ nemzeteit, a társadalom jövőjét oltalmazó nagyszerű küzdelmeire és pompás győzelmeire.

Hilába, az igazság felkél sirjából! A hazugság, az álnokság pedig érdemelt büntetését és sorsát nem kerülheti el.

Él az Isten és megalázza a lázadó kevély ember-szörnyeteget!

de a semleges sajtó is nagy elismeréssel ír az ifju magyar hadseteg félelmetes lendületéről és őseinktől örökölt rettenthetetlen bátorságáról. Mikor fe sorokat írjuk, mintegy 200 kilométernyi mélységben vonulnak előre hős fiaink. A magyarság most is csafolthatatlan tetterővel bizonyítja, hogy jogos és méltó birtokosa a sok vértől ázott, drága magyar földnek és szabad életét, függetlenségét, népe jövőjét biztosítani tudja — minden támadás és erőszakkal szemben is.

A magyar faj — a keresztlovagja volt ezer éven át, értékes tagja most is annak a hatalmas hadseregnek, amelyik — mint új kereszties hadsereg — megtisztítani készül a földet a kereszténység, a nemzeti élet és kultura legnagyobb ellenségétől: a vörös szörnyetegetől.

Jó ügyért harcolunk. Isten nem hagyhat el bennünket!

Vérkeresztséget

kell átszenvednie Európa népeinek az elmúlt század istentagadó, pogány irányzataiért és cselekményeiért.

A kultura áldás, de átok is lehet. A modern kultura — néhány évtized alatt több sikert és eredményt tüntet fel a felfedezések és találmányok titkos barlangjában, mint korábban évszázadok, sőt évezredek munkája, viszont több rombolást, pusztítást gyűlölködést és embermészárlást eredményezett, mint évezredek összes háborúi együttvéve.

A korlátlan tudás és bölcsesség forrása és birtokosa Isten.

Az emberi műveltség és lángész csak nagyítóval alig észrevehető parányi fénysugárcsoka — az isteni abszolút — tudás mérhetetlen fénytengeréből. — Amikor az emberi tudás hajszálsugara esfordul örök, eredeti sikkjától, törést szenved és torzulást mutat.

Amikor az emberi agy, a nagykor is korlátolt ismeretű embercsemete szines, csekély értékű játékgolyója 90, sőt 180 fokos szög alatt szembefordul a Mindentudó Istennel és az emberi szív eltépi az isteni Jóssággal összekötő erkölcsi-kegyelmi láncot, az egyéni függetlenítés a szabadosság, elcsavargás, kalózkodás és végső következményként az elvadulás, elpogányosodás veszedelmes, vad rengategeibe csalja a lelkiismeret rendőri felügyelete alul felszabaduló, s balga emberi kigondolások és irányzatok haramia-bandájába beálló embert és társadalmi osztályokat.

A német ököl lesujtott a gaz árulókra és keserves leckét ad az álnok vöröshóhéroknek. Szétszórt és megsemmisített szovjethadosztályok számai, 400.000 fegyver, 8000 páncélos harcikos, 4400 ágyú, 6200 repülőgép és tömegtelen géppuska és más lövedék elpusztítása és zsákmányolása hirdetik, a német hadsereg mindent letipró, félelmetes erejét.

Magyarország az első napokban semleges akart lenni a nagy mérközésben. Mi nem ásitunk idegen területre, mi hódítani nem akarunk. De a mienket sem hagyjuk!

A szovjet légierő — elváltoztatott külsővel — gyáva módon több helyütt légitámadást indított békés magyar városok és magyar emberek, családok ellen. Az államhatalom nem állna hivatalosa magaslatán, ha polgárai, munkásai életét pusztítani, ok nélkül irtani, falvait, városait feldulni hagyná.

Ne bánts a magyart! régi, de örökké igaz jelszava az öntudatos magyarságnak. Mi nem támadunk senkit, de visszautunk, ha bennünket megalázni és tönkretenni akarnak. A haza becsülete, a lakosság békéje, a nép biztonsága — legnagyobb értéke a nemzetnek, s azt megvédeni mindnyájunknak szent kötelessége!

A magyar ököl visszautott és lesujtott a vörös-brigantikra. Nemcsak szövetséges barátaink,

A szabadkőműves-céhek szellemi orgyilkosai, a liberálisizsidó irányzat Krisztus-ellenes pogány kalózai, a keresztet taposó, nép-ámító marxista banditák, az embermilliókat legyilkoló és Istennek hadatüzenő, az egész világot hitelenségbe taszítani akaró fenevad szörnyetegek vandálpusztítása — lélekben, erkölcsben, házasságban, gyermeknevelésben, kulturában — szánalmasabb, elvadultabb állapot idéztek elő — mint a Krisztus előtti tudatlan, sötét századok pogány eszméi.

A szellemi-erkölcsi pogányság — új keresztelést vár, hogy az igaz Isten áldása és békéje szálljon ismét az elvadult emberiségre. És hogy visszariadjon, magára és örök hivatására eszméljen a modern pogány, vérkereszt-ségben kell lemosni önmagáról a hosszú vétkezés gyalázatát.

Krisztus egy, igaz szentegyházra vár, hogy az emberiség tékozló fiait visszavezesse az atyai házhoz, ahol a kegyelmi élet gyógyfürdőjében — újjászülethetnek és emberi méltóságába visszajuthat — a megtépett, bűnrabszolgasorsba jutott modern pogány.

Bárcsak hallgatnának reá és követnék örökérvényű változatlan, isteni tanítását. Más, boldog korszak következne reánk.

Megnyiták a „szovjet paradicsom” kapui

A német csapatok győzelmes keleti előnyomulása folytán most első ízben van rá mód, hogy mindenki saját szemével győződjék meg róla, mi volt a valóságban az ugynevezett „Szovjet-paradicsom”.

Több oldalról érkezett jelentések szerint a Szovjet-Unió lakosságának helyzete, holott ez az ország magát „az előrehaladott szocialis állam”-nak szokta nevezni, még sokkal borzalmasabb, mint ezelőtt elképzelték. Alig lehet ecsetelni azt a nyomoruságos életmódot, amelyben a szovjet állam lakossága tengődik. A nép szegénysége és ezzel együtt a kulturális és civilizációs vívmányok hiánya a szovjet állam nagy területein az emberi lezüllésnek egyenesen elképzelhetetlen fokát érte el. A szocialis életszínvonal mélysége, a lakásnyomoruság, az utcák elhanyagoltsága, a városok és községek szennyessége, de egyáltalán az élelmegnyilvánulásnak egészen az állati színvonalig való lezüllése minden eddigi elképzelést messze felülmúl. A munkások, de a parasztok arckifejezése is az üldözöttséget, rettegést és az elfásultságot tükrözi vissza. Ez az eredménye az évtizedes rendszeres elszegényesítésnek és butításnak, a szabadság hiányának és az állandó félelemnek a bolsevik tisztviselők megforlásától. A legtöbb jelentés hangsúlyozza, hogy a Szovjet-Unióban élő emberek és azok a körülmények, amelyek mellett tengődniük kell, a legborzalmasabb vádirat a zsidó-szovjet rendszer ellen, amely alá évek óta kényszerítették a Szovjet népeit.

11.600.000 embert gyilkolt meg 1937-ig a GPU

A Forze Armate, az olasz véderő hivatalos lapja kimutatást közöl arról, hány ártatlan embert gyilkoltak meg csak 1937-ig a szovjetben a GPU ügynökei. Ez a szám nem kevesebb mint 11.600.000. A meggyilkoltak közt van a cári család, 50 püspök, 4860 pap, 7824 tanár, és tanító, 8920 orvos, 65.000 rendőrtisztviselő, 75.490 katonatiszt, 360.000 közkatoná, 120.600 tisztviselő, 420.000 értelmiségi, 48.000 csendőr, 892.000 munkás és 9.600.000 paraszt. Ebben az időben ezen kívül vérhasban meghalt 25 millió ember. A szovjet koncentrációs táboraiban 1937-ben kerekén 6.5 millió férfi és nő szenvedt.

A szovjetek által Lembergben véghezvitt vérfürdő egyik szemtanu leírásából kitűnik, hogy csupán abból a három börtönből, amelyben a GPU garázdálkodott, eddig több mint 700 legyilkolt ukrán, köztük asszonyok, gyermekek és aggastyánok holttestét szállították el. Összesen mintegy 2—3.000 ukrán eshetett áldozatul a lemergi bolsevista vérfürdőnek. Mint az elfogott bolsevik katonák vallomásából kiderül, egy Jarowow mellett fekvő faluban az ukránok már július 23-án lázadást kíséreltek meg a szovjet ellen. Egy politikai biztos parancsára többszáz lakost kaszaboltak le géppuskával. A vérfürdőnek főként asszonyok és gyermekek voltak az áldozatai.

Miért csökkent Endrőd lakossága

A legutolsó népszámlálás szomorú eredményt tár fel falunkról. A korábbi népszámlálások 2300—3600 szaporulatot mutatnak fel tíz évenként. 1930—40. között az összes katolikus születések száma (2825) a halottaké 2152 volt. A tiszta szaporodás tehát csak 673. A születések számának bűnös, erkölcstelen korlátozása, a nyílt és titkos magzatgyilkosságok gyászos eredménye többmint 2000 nem fogant, vagy meg nem szült gyermek, ugyanennyi magyar férfi és nő elmaradását jelenti csak egy községből. Szörnyű vétek nemcsak az életet jelentő lélekadó Isten és az élet örömeinek, jószágának, fenkölt hivatásának elvezetéstől megfosztott új nemzedék ellen, hanem hazaárulás a magyarság évezredes törzse ellen is, amelynek a szomszédos nagy népek gomolygó, mindent felémésztő élethalál harcában minden magyarra rendkívül nagy szükség van, hogy a magyar városok, faluk és tanyák népe háborithatatlanul, nyugodt békés életet élhessen. Nem a bennünket gyűlölő ellenség bombái, páncél-tankjai és fegyvere a magyarság legnagyobb ellensége mért a világháború négy éve alatt ezek bár 400 jó magyarral csökkentették Endrőd férfi népét de a gonosz és fenevadaknál veszettebb tigrisanyák tíz év alatt 2000 gyermeket nem engedtek napvilágra és a lelküket Isten testüket szüleiktől kapott élet további folytatására és bajai között is, értékes élvezetének hiralására.

A népszámlálás azonban még a 683 fővel történt valódi szaporulatot sem tünteti fel, mert az elmúlt tíz év alatt körülbelül 1600 endrődi távozott községünk-ből részint telepítés, részint más munkaalkalmak területére. A 14000 endrődi ezért nem lehet 14700, hanem csak 12900. Nem féltjük eltávozott testvéreinket. Az endrődi ellemesség és szorgalom velük ment és biztos életlehetőséget nyújt nekik. Isten segítse őket.

Képviselőtestületi gyűlés

Endrőd község képviselőtestülete július 7-én tartott gyűlésen Kalmár Imre bíró elnöklete alatt, dr. Tóth Libor jegyző előadásában husz tárgysorozati pontot tárgyalt le. Határozatot hozott a vágóhid javítási költségeinek megállapításában, a községi állatorvos napidijának térítésében a heti és országos vásáron való megjelenéséért, kijelölte a kondorostanyai orvosi lakás átalakítási költségeire szükséges fedezetet, megállapította és lényegesen emelte a Zöldkeresztes-Egészségvédőház fenntartásához községre eső jövő évi hozzájárulást. Több felszólalás után beállította jövő évi költségvetésébe a tűzoltótestület lényegesen emelkedő kiadásait és fizetésemelését, megállapította a községet terhelő iskolai fenntartási költséget a tanonc, ismétlő és csejti iskolákhoz, valamint az ovódákhöz, megszavazta az elemi iskolák fenntartásához törvényesen kötelező községi járulékot 1942-re is 6500 pengőben, elvben s a feltételek tisztázása után anyagilag is hajlandó támogatni a járási tudógondozó állandó működését, tisztázta a gyámpénztári kölcsönök kamatlábát, sürgetni határozta a szükséges villanyhálózat bővítését és a belső áramszolgáltatás folytonosságát, a szarvasvégi temető bővítésére és a Szent János-kápolna kelyének csereértékűl határozatot hozott a régi vágóhid helyének temető és ravatalozó céljára való átengedése kérdésében, pótköltségvetés keretében gondoskodott a drágaság okozta községi újabb kiadások fedezetének biztosításáról, tudomásul vette a főjegyző szabadságának bejelentését és az ismertett felsőbbhatósági jóváhagyásokat, — Nagyobb vitát csak a Hányecz Pál trafikos részére átengedett piactéri „trafikbódé” területének jóváhagyása és annak kijelölése provokált Szabó Gyula képviselőtestületi tag hozzászólása kapcsán, aki sem szocialis, szépi, sem méltányossági szempontból nem tartotta helyes megoldásnak a bódé területének mostani kijelölését. Kovács Sándor községi gazda és dr. Tóth Libor jegyző válasza után képviselőtestület tudomásulvette a kisgyűlési határozatot.

A Földmivvelésügyi miniszter Kecskeméten 86 zsidó földbirtokosoknak 1281 holdnyi mezőgazdasági ingatlanára mondta ki az igénybevételt. A birtokrészeket addig is, míg a földtulajdonjogi átvétele megtörténik, kishaszonbérletek céljaira fordítják.

Egyházközségi közgyűlés

Az endrődi rk. egyházközség képviselőtestülete július 7-én tartott közgyűlésen letárgyalta a f. egyházi és iskolai ügyeket, majd határozott a „Szent Antal Szegényház” tulajdonában levő Katolikus Legényegylet helyiségének bővítése tárgyában. A beadott pályázatok közül Hányecz Elek pályázatát fogadta el egyhangú szavazással a képviselőtestület, mint olcsóbbat. A templom külső tatarozására pályázatok bekérését határozta el a szomszédos nagyobb helyek építő-iparosaitól. A magánvizsgálatok befolyó és az egyházközségnek jutó részdíjából egy tanterem új padjainak beszerzésére jogosította fel az egyháztanácsot.

HIREK

Felhívás. Kiadóhivatalunk kéri az előfizetőket, hogy a mellékelt csekklapon hátralékaikat sürgősen megküldeni sziveskedjenek. Előfizetés egy évre egy pengő 20 fillér.

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. Dulin Elek miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi jelleget adományozta. Az előléptetés széles körökben kelt ösztönömet és együttérzést.

Beliczay Miklós főispán az elmúlt napokban lóháton járta be Orosházát és környékét. Megtekintette a kiszáradt tanyai lakóhelyét, állattállományát, a vetést és nagy meglepedésének adott kifejezést a tanyai népkulturális fejlődésének és szorgalmas munkálkodásuk látható eredménye fölött. Mint értesülünk, vármegyénk agilis főispánja szorgalmazta a MÁV elnökségénél a szarvasi gyulai u. n. törvényeszeki vonat újra beállítását is. A szarvasi és gyomai járás népe hálásan köszöni főispánjának figyelmét, aki méltányolta a lakosság nagy érdekét a vármegye északi részét közvetlenül és a legjobb időben összekötő vonatjárás beállításának sürgetésével.

Hatalmas tempóban folyik az endrőd-gyomai betőnt építése. A két község munkásai hálával és köszönettel adózhatnak a vármegye népszerű alispánjának, aki az utépítés biztosításával sokezer pengő keresethez juttatta a munkásnépet. A hálá azonban ne csak szó és átfutó érzésben, hanem komoly magyar hazafias magatartásban, taktikus életmódban és a jóindulatú felsőbbség igaz megbecsülésben nyilvánuljon.

A litvániai katolikus lelkészszáma, akik a szovjetbetörés előtt működtek, 4.150-et tett ki. Közülük július 2-ig már összesen 900-an jelentkeztek, hogy tovább folytassák egyházi hivatásukat. A litván egyházi hatóságok továbbra is azon fáradoznak, hogy megállapítsák, hova tűntek a lelkészek a szovjeralom alatt.

KATOLIKUS AKCIÓ

XII. Pius pápa rádióbeszéde az igazságérzet és a szeretet győzelméről

XII. Pius pápa az isteni gondviselésnek az emberi eseményekre való hatásáról tartott Szent Péter és Pál-napi rádióbeszédében a többek között ezeket mondta:

— A mi szívünk, akárcsak a ti szívetek is, szeretett fiaim, összeszorul a baj, a szenvedések és aggodalmak irtóztos örvényének láttára. A hírek sokaságában vannak ugyan vigasztaló jelenségek is, így például a kereszténység bátor védelmezése; az igaz hazaszeretet, a hősiesség, a hitélet felelőssége, a hitélet felelőssége. A másik oldalon azonban ott vannak a bajok és bűnök, amelyek behatolnak az egyéni életbe, a családi életbe és társadalmi szervezetbe, nemcsak mint megtört jelenségek, hanem mint a felmagasztalás tárgyai. Itt van továbbá az igazságérzet és szeretet hanyatlása, a szerencsétlenségbe döntött családok, holttestek, amelyeket bombák és gépfegyverek szaggattak szét, sebesültek, rokkantak, menekültek, foglyok és sok-sok baj, amely nemcsak a harcolókat, hanem a védtelen polgári lakosságot is sújtja. Itt van a blokádnak és ellen-

blokádnak, amely egyes helyeken már-már éhínséget okoz és ehhez járul az a sok üldözöttség, amelyet az egyház papjainak és apácáinak hitük miatt a világ egy részében el kell szenvedniök.

A pápa ezután rámutatott arra, hogy ilyen sok baj és bűn láttára sok emberben kétely támad az isteni gondviselés tekintetében és felmerül ez a kérdés: hogyan engedheti mindezt az Isten.

Ezekre a kételyekre válaszolt a Szentatya amikor azt mondja, hogy amíg az emberek években gondolkoznak, addig a Mindenható évezredekben, sőt az örökkévalóságban látja a világot és ha megengedi időlegesen a baj és bűn az istentelenség és kegyetlenség felülkerekedését, azt is végeredményben a népek es egyének javára teszi, hogy ezekkel a megpróbáltatásokkal annál biztosabban vezesse őket az isteni igazság útjára. A rossz csak időlegesen győzedelmeskedhet ezen a földön és el fog jönni a felszabadulás napja, amikor a mindenható Isten emberi ésszel előre nem látható utakon visszaadja majd az emberiségnek a nyugalmat és békét.

Egyházi híradás.

Szent Péter és Pál ünnepén a Szentlélek Uristen kegyelmének leledése után óhajtott a földművelő lakosságunk felavatni az új gabonatarházat. Mivel a rendkívüli viszonyok miatt minden csoportosulás veszélyes és tilos, azért későbbi jobb időkre halasztottuk a főlemelő ünnepélyt.

Jézus Szive-ünnepén több mint 700 felnőtt zarándokhívó vonult bucsus-körmenetben a gyönyörű gyomai templom bucsu-ünnepségére. Csernay Géza püspöki gazdasági tanácsos, plebános és Derczy István ny. plebános fogadták az impozáns körmenetet, majd a bűnbánat szentségében való lelki megtisztulás után csaknem valamennyi résztvevő közös szentáldozásban vette magához az Oltáriszentségben jelenlévő Istenembert: Krisztust. A bucsui nagymisé és szentbeszédet Csernus Mihály apát mondotta, melynek végétével a körmenet áhítatos lélekkel — ima és ének hangjai mellett tért vissza Endrődre.

Szent Anna-napján a dévanyai templom-ünnepségen sokak résztvenni a ráérő endrői

hívek. Most is bucsus — körmenet indul előző délelőtt.

Szent László-napján a kondorostanyai hívek ünnepelték templomuk védőszentjének évfordulós emléknapját. A bucsun az endrői és kondorosi hívek közül is sokan résztvettek. Az ünnepi szentbeszédet Borbás Pál békésszentandrási plebános, a nagymisé Csernus Mihály apát mondotta fényes segédlettel. Különösen felemelő látvány volt a kondorostanyai KALÁSZ leánysereg hatalmas felvonulása. Több mint száz hajadon négyes sorokban haladt a szentségi körmenet elején és komoly, buzgó magatartásával, szép énekével jólesően emelte a hívőseleg áhitatát.

Nagyboldogasszony ünnepén augusztus 15-én az öregkerti kápolna iskolában, Csanádapácán és Mezőtúron tartanak bucsus templom-ünnepséget.

Hitbuzgalmi egyesületek. Szent Ferenc III. rendje július 20-án délután fél 4 órakor, — az Oltáregyesület július 27-én délután fél 4 órakor, a Jézus Szive Szövetség Női-csoportja augusztus 3-án d. u. fél 4 órakor a Leányszövetségek július 31-én,

este fél 7 órakor, a Férfi-Liga augusztus 2-án este fél 7 órakor tartja havi ájtatosságát.

Külterületi szentmisék. Július 20-án a csejti iskolában, július 27-én a polyákhalmi iskolában, augusztus 3-án a nagylaposi kápolna-iskolában, augusztus 10-én a Szent Imre iskolában, augusztus 15-én az öregkerti kápolna iskolában, augusztus 17-én a varjasi iskolában mutatunk be szentmisét.

Szivgárdisták! Polgáristák! Az augusztus havi szentgyónást

július 31-én este 6 órakor vagy augusztus 3-án reggel 7 órakor végezzetek!

Beteg-ellátás. Öreg, gyengélkedő hittestvéreink és betegeink szentséggel való ellátását a község belterületén augusztus 4-én, a külterületen augusztus 5-én végezzük. Előzetes bejelentések a sekrestyében történnek. Csalmegbizottak és Szent Ferenc III. rendjének tagjai sziveskedjenek pontosan végezni a havi beteglátogatásokat.

A polgári iskola szarvasi kirándulása

Kirándulásunk napját június első szombatjára tűztük ki. A tanulmányi és anyagi szempontok figyelembevételével a kirándulás helyül legalkalmasabbnak Szarvas látszott.

Kévéssel reggeli 6 óra után indult a fiúk csoportja Dr. Csókási Béla igazgató ur vezetésével. Jömagam csak az autó hátsó részén kaptam helyet egy hevenyében feldobott padon. Mindez azonban nem okozott gondot nekem sem, mert együtt örültem én is a társasággal. Egy órai késéssel meg is érkeztünk Szarvasra. A vásáron keresztül gyalog mentünk s utközben rövid szentséglátogatást végeztünk a szarvasi róm. kat. templomban. A hősök tere mellett hamarosan megtaláltuk Magyarország ősi akácfáját, melyet még Tessedik Sámuel ültetett 1790 körül.

Bár váratlanul érkeztünk, az állami gazdasági középiskolába, mégis nagy örömmel és szives vendégszeretettel fogadtak bennünket. A tanárokat az intézet saját termésű bőséges tizóraival vendégelte meg.

Éhségünk csillapítása után a városi parkot, majd a gazdasági középiskola mintatelepét néztük meg. Az itt látott szép eredményeket igazán csak az tudná értékelni, aki a földművelés minden ágában teljesen jártas. Tanítványainknak is feltűnt, hogy a sokféle és kiváló takarmánynövények közül, amelyeket itt láttunk, a mi magyar gazdáink alig termelnek néhányat.

Ínnét paradicsomi helyre mentünk: Bolza Pál gróf urnak a kísérleti telephez közeli, csodaszép diszparkjába. Mindnyájunkat elbűvölt és elkápráztatott az a gyönyörű szinpompa és illateldorádó, mely itt fogadott bennünket. Egyik ámulatból a másikba estünk. Ki hitte volna, hogy itt az ország és Alföld közepén egy ilyen gyönyörű helyre bukkanunk. A park mellett van a Hármas-Körös egyik

mellékága, melyen túl megpillantottuk a Nagy-Magyarország közepét jelző emlékművet. Pár pillanatig megihletődött lélekkel álltunk és közösen, vigyázz-állásban elimádkoztunk a Magyar-Hiszkegyet. Eltávozva a parkból csak azt sajnáltuk, hogy több időnk nem velt a természet sok-sok csodájában való gyönyörködésre.

Ebéd után a gazdasági középiskola szertárait szemléltük. Csak ezek után került a sor a gazdasági iskola mintagazdaságának a megtekintésére, melyről csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatunk.

Uzsonnánk elköltése után azonban biztos tudattal bucsúztunk Szarvasról, hogy tanulságos kirándulás bőséges és gazdag tapasztalataival és emlékeivel térünk vissza falunkba. Ezt a jóleső érzést még az utközben nyakunkba zuhogó zápor se tudta csökkenteni és a szakadó esőben is vidám nótaszóval érkeztünk haza iskolánk elé Endrődre.

Solymosi Gyula
polg. isk. tanár.

A „Márta Ápolónő Egyesület” a kórházi és szanatóriumi betegápolás vállalásával új munkateret és kereseti lehetőséget nyújt a katolikus leányok részére. Az egyesület nem apáca-rend, hanem világi jellegű, közösségben élő, egyházi jövöhagyott intézmény, ahol becsületes, vállalkozó tekintetben kifogástalan katolikus leányok lelkületüknek megfelelő munkakört, derűs, meleg otthont, társadalmi és erkölcsi védelmet és gondtalan megélhetést találnak. Négy polgárit végzett leányok előnyben. Jelentkezéseket elfogad a Márta Ápolónő Egyesület Főnöksége Budapest, Rókus-kórház.

Megállapították a búza, a takarmányárpa és a zab legmagasabb árát

A hivatalos lap közli a kormányrendeletét, amely megállapítja a búzának és rozsnak, illetőleg a kétszeresnek, továbbá a takarmányárpanak, valamint a zabnak az árát is.

A buza és a rozs árát érdemben az egész gazdasági évben egyöntetűen állapították meg, egységes alapon az ország valamennyi vasuti állomására, figyelemmel azonban arra, hogy a gabonaforgalom szabályozásáról szóló rendelet a felajánlási hajlandóságot azzal biztosította, hogy aki búzáját, rozst október 31-éig nem ajánlja fel, az később 10 százalékkal kisebb árat kap.

A rendelet értelmében az 1941-ben termelt 78 kg. hektoliter sulyu szokványminőségű buza termelői ára az ország bármely feladóállomásán mázsánként 30 pengő. Ha a buza 78 kg. hektoliter sulyúnál könnyebb, 70 kg. sulyig sulyhiány kg.-kint 1-1 százalékot levonnak. A 80 kg.-nál magasabb hektoliter sulyu buza ára mázsánként 1 pengővel, a 81 kg.-nál magasabb sulyu buza 1.5 pengővel többet ér, ha kifogástalan egészségi állapotú csira, doh és üszögmentes, legfeljebb 2 százalék poloskaszurt szemet és 1 százaléknál nem több idegen anyagot tartalmaz.

Az ideai termésű 71 kg. hektoliter sulyu szokványminőségű rozs termelői ára az ország bármely feladóállomásán mázsánként 28 pengő.

Az ideai termésű, legalább 65 kg. hektoliter sulyu elsőrendű takarmányárpa legmagasabb ára egész gazdasági évre Budapesten 24.50, Szegeden 24.30 P. A közepminőségű takarmányárpa legmagasabb termelői ára az előbbi áraknál 1 pengővel alacsonyabb. A kópászárpa legmagasabb termelői ára az ország bármely feladóállomásán mázsánként 32 P. Ez az ár szeptember 1-től 1942. július 1-ig minden hónap első napján mázsánként 20 fillérrel emelkedik.

Az ideai termésű, 41 kg. hektoliter sulyu zab legmagasabb termelői ára az egész gazdasági évre Budapesten 26.50. Debrecenben 26, Szegeden 26.50 pengő. Ezekhez az árakhoz felár számítani nem szabad. Ha a zab 41 hektoliter sulyúnál könnyebb, 39 kg. hektoliter sulyig 1.5, 37 kg. hektoliter sulyig 3, 36 kg. hektoliter sulyu 4.5, 35 kg. hektoliter sulyig 6 százalékos levonást kell alkalmazni. A 35 kg.-nál könnyebb hektoliter sulyu zabnál minden kg. minőségű sulyhiányért újabb 2 százalékot kell levonni.

A rendelet végül a májusi szemeskukorica legmagasabb termelői árát mázsánként 23.50, az Ella-burgonya legmagasabb őszi termelői árát Budapesten mázsánként 8.50 pengőben állapítja meg.

Szabályozták a bércséplés díjait.

Az árelőírás országos kormánybiztosa ez évben is rendelettel szabályozta a bércséplésnél felszámítható díjak nagyságát. A megállapított cséplési rész a következő: Magánjáró gépeknél: ha az üzemanyagot a cséplető gazda adja, a legmagasabb rész 5.5 százalék; ha pedig az üzemanyagot a géptulajdonos gondoskodik 6.5 százalék. A nem magánjáró gépeknél: ha az üzemanyagot a cséplető adja, a legmagasabb rész 5 százalék; ha pedig az üzemanyagot a géptulajdonos gondoskodik 6 százalék. A fentebb közölt cséplési részen kívül egyes esetekben bizonyos pótlék is számítható, például a távolfekvő tanyákon, valamint vontatóból való cséplésnél stb. A megállapított díjakból fizeti a cséplőgéptulajdonos a gépkezelőket és az etetőket is. A gép kiszolgáltatására szerződött munkáscapatnak a hatóság előtt kötött szerződésben megállapított járandóságát külön lehet felszámítani.

Kiket internálnak?

A munkafegyelm biztosításáról rendeletet adott ki a kormány. A rendelet szerint azokat a férfiakat, akik megtagadják az elvállalt munkát, szándékosan hanyagul teljesítik azt, vagy engedelmességet tanúsítanak a honvédelmi munkakötelezettségen alapuló felhívással, vagy kirendeléssel szemben, — internálják. A közérdekű és halaszthatatlan munka vállalásának alapos ok nélkül való megtagadása, a megkövetelt munkakerülés, vagy általában a dolgos élettől való vonakodás is rendőrhatalósági őrizetet internálást von maga után. Az internáltakat az erre a célra létesített munkatáborokban helyezik el és katonai vezetés mellet munkára szorítják őket.

Felelős szerkesztő:
CSERNUS MIHÁLY
Nyomatott
NÁDUDVARY MIHÁLY
PETŐFI-nyomdájában
Gyomán.

Figyelem!

Járművezetők! Gyalogosok!

Jobbra hajts!

Balra előzz! Jobbra haladj!

A honvédek hozzátartozóinak megsegítése

A honvédelmi miniszter rendeletére a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult földművesek családtagjai a legközelebb állomásozó csapattól a mezőgazdasági munkákban segítséget kérhetnek, ha a községi előjáróság rászorultságukat írásban igazolja. A csapat parancsnoksága a lehetőséghez képest megfelelő számú legénységet és járművet bocsát rendelkezésre. Az érdekelteknek kérelmükkel a legközelebbi honvéd parancsnoksághoz kell fordulniuk.

A hivatalos lap mai száma a honvédelmi miniszter két körrendeletét közli. Az egyik a rendes családi segélyre igényel biró honvédlegénység hozzátartozóinak segélyezéséről intézkedik,

a másik a rendkívüli családi segély újabb szabályozását foglalja magában.

A rendes családi segély fejenkénti és havi összege eddig 5 pengő volt. Julius 1-étől kezdve a feleség után havonként 12 pengő, az igényjogosult gyermekek után pedig fejenként és havonta 8 pengő.

A rendkívüli családi segély összege az igényjogosult feleség után kis- és nagyközségekben havonként 16 pengő, gyermekek után 10 pengő, törvényhatósági jogú városokban havi 20 pengő. Budapesten pedig 24 pengő. A gyermekek után törvényhatósági jogú városban 10, Budapesten pedig 12 pengő jár.

Népmozgalmi adatok

junius hórol:

Született:

Rózsa István és Dogi Lenke fia: István, Goda János és Varju Matild leánya: Mária Matild, Varju Lajos és Nándori Etelka fia: Lajos, Szabó Elek és Kovács Etelka leánya: Edit Ilona, Gyuricza Imre és Gyuricza Mária fia: Elek Szebald, Gubucz Vince és Szmolai Mária leánya: Klára Ibolya, Dinya József és Hornok Gizella leánya: Gizella Jolánta, Majoros Lajos és Szujó Rnzália fia: Gyula, Nándori Lajos és Uhrin Veronika leánya: Veronika, Szosznyák Rezső és Dávid Ilona leánya: Mária Margit.

JEGYETVÁLTOTTAK:

Fekécs Imre fmüves — Majoros Eszterrel, Bukva Vilmos fodrász — Porupcsánszki Eszterrel, Timár Bálint fmüves — Vaszkó Brigittával, Mészáros József vendéglőssegéd — Uhrin Juliannával, Horváth Rudolf zenész — Knap Erzsébettel, Hanyecz Imre fmüves — Tóth Katalinnal.

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Diós József fmüves — Knapcsék Erzsébet, Ötvös Benjamin kereskedő — Juhász Klára, Végvári Károly, máv. mozdonyvezető — Uhrin Pizoska, Majoros János napszámos — Szunyogh Anna, Giricz Imre fmüves — Hunya Mária, Hegedüs Lajos

fmüves — Kenyeres Viktória, Fülöp János kovács — Hornok Viktória, Vaszkó Mihály tanító — Kalmár Etelka, Gubuznai Lajos fmunkás — Buzás Róza. MEGHALT:

Akantisz Erzsébet 68 éves szervi szivbajban, Forgács Mária 65 éves véres agygutában, Gubucz Béla Sándor 1 hónapos veleszületett gyengeségben, Szurovecz Imre fmüves 61 éves gégesorvadásban Valuska Eszter 15 éves gümös agyhártyalobban, Hangya István fmüves 35 éves gyomorfekélyben, Hunya Ernő 2 hetes veleszületett gyengeségben, Uhrin József munkás 39 éves gümös agyhártyalobban, Hornok Veronika 71 éves véres agygutában, Gonda Anna 42 éves tüdő gümőkórban, Dunya Matild 60 éves mellhártyalobban, Fekécs Lajos munkás 79 éves agykóri gyengeségben Timár Gy. Mátyás 80 éves dülmirigy tultengésben, Majoros Vince munkás 45 éves gyermekfekélyben, Pelyva Pál 97 éves tüdő gümőkórban, Lipták Veronika 57 éves véres agygutában.

Halálra ítelt a statáriális bíróság két betörőt, akik a légvédelmi elsötétítés alatt követtek el bűnüket azzal, hogy az elmúlt napokban három éjszaka kirakatokat betörték és onnan mintegy 900 pengő értékű anyagot elvittek. Juhász Lajos 27 éves napszámos és Hazlinger Ferenc 20 éves bádigos vádlottakon július 5-én a halálos ítéletet végrehajtották. — Ne lopj!